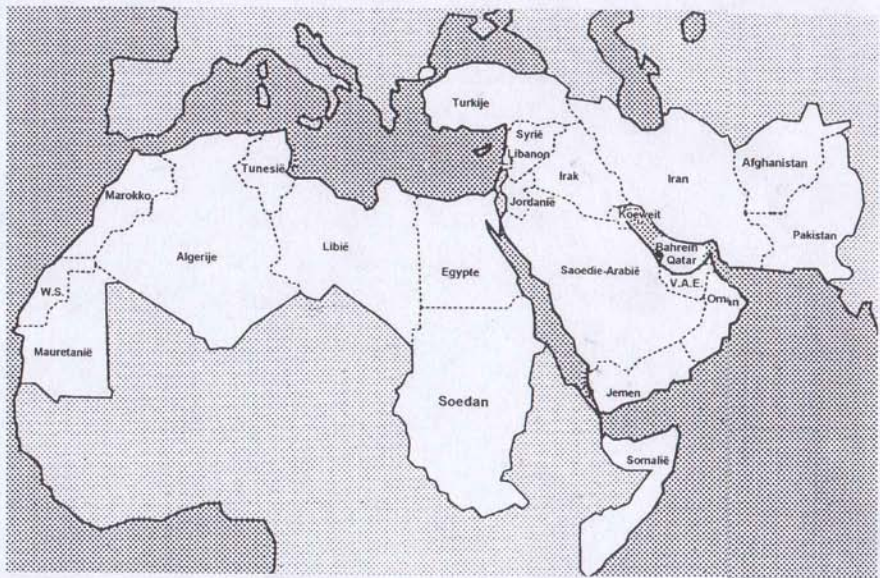


AL-BARĪD

البريد



Publicatie van de Filatelistische Contactgroep Islamitische Wereld

DE AANTEKENENVELOPPEN VAN JORDANIË

Avo Kaplanian

In tegenstelling tot het grote aantal aantekenenveloppen dat onder het Brits mandaat voor Palestina werd uitgegeven kent (Trans)Jordanië er slechts een handjevol¹. De eerste werden pas in de jaren veertig uitgegeven. Deze enveloppen staan in geen enkele catalogus of handboek vermeld en ik beschrijf hier dan ook de enveloppen voor zover die mij bekend zijn. Al deze aantekenenveloppen zijn zónder ingedrukt zegel, dus zonder waarde aanduiding.

Voor het gebruik door het publiek werden drie kleine en twee grotere enveloppen gedrukt. De klein formaat enveloppen zijn 15.6 cm lang en 9.5 cm hoog, met een afwijking van ± 2 à 3 mm in beide richtingen. Alle enveloppen zijn bedrukt met zowel een Arabische als Engelse tekst en aan voor- en achterzijde met een blauw kruis. De drie klein formaat enveloppen kunnen als volgt worden onderscheiden:

Klein 1:

- grotere Arabische tekst;
- lengte langste Arabische regel in de tekst is 7.5 cm;
- lengte langste Engelse regel in de tekst is 6.0 cm;
- klep aan de achterzijde is driehoekig, (zie afb. 1 voor een gebruikt exemplaar van dit type).

Klein 2:

- kleinere Arabische tekst;
- lengte langste Arabische regel is 4.6 cm;
- lengte langste Engelse regel is 5.7 cm;
- klep aan de achterzijde heeft ronde hoeken (zie afb. 2-1).

Klein 3:

- ook hier kleinere Arabische tekst;
- lengte langste Arabische regel is 5.0 cm;

¹ In zijn in 1984 uitgegeven *Postal Stationery of the Palestine Mandate* beschrijft Arthur M. Hochheiser 34 verschillende typen, alle uitgegeven tussen 1921 en 1947.

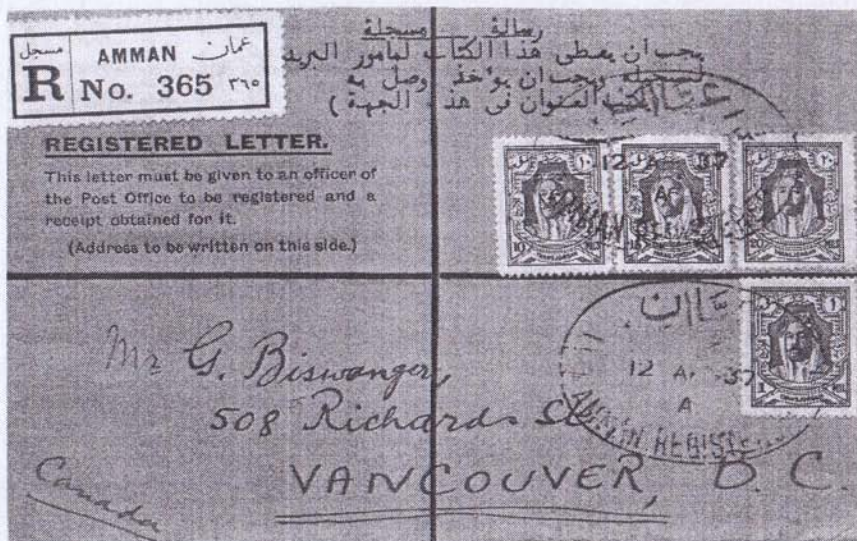
- lengte langste Engelse regel is 5.9 cm;
- ook hier heeft de klep ronde hoeken (zie afb. 2-2).

In afbeelding 3 ziet u een gebruikt exemplaar van Type Klein 3.

De grotere ‘middelmaat’ enveloppen zijn 20.5 cm lang en 12.5 cm hoog, eveneens met een afwijking van 2 à 3 mm in beide richtingen. Hierbij onderscheid ik twee typen:

Middel 1:


- qua tekst en lettertype is deze envelop vergelijkbaar met type Klein 1;
- lengte langste Arabische regel is 10.5 cm;
- lengte langste Engelse regel is 6.0 cm;
- klep aan de achterzijde is driehoekig;
- komma achter het woord “it” in de vierde Engelse regel (zie afb. 4).



Afbeelding 1

<p>رقم No.....</p> <p>REGISTERED LETTER.</p> <p>This letter must be given to an officer of the Post Office to be registered and a receipt obtained for it.</p> <p>(Address to be written on this side.)</p>	<p>رسالة</p> <p>يجب ان يعطى هذا لتسجيله ويجب ان يكتب العنوان</p> <p>الكتاب لأمور البريد يؤخذ وصل به في هذه الجهة</p>
<p>رقم No.....</p> <p>REGISTERED LETTER.</p> <p>This letter must be given to an officer of the Post Office to be registered and a receipt obtained for it.</p> <p>(Address to be written on this side.)</p>	<p>رسالة</p> <p>يجب ان يعطى هذا لتسجيله ويجب ان يكتب العنوان في هذه الجهة</p> <p>الكتاب لأمور البريد يؤخذ وصل به</p>

Afbeelding 2-1 (boven) en 2-2 (onder)

<table border="1"> <tr> <td>سجل</td> <td>ZERKA</td> <td>الزرقاء</td> </tr> <tr> <td>R</td> <td>No. 37</td> <td>٣٧</td> </tr> </table> <p>REGISTERED LETTER.</p> <p>This letter must be given to an officer of the Post Office to be registered and a receipt obtained for it.</p> <p>(Address to be written on this side.)</p>	سجل	ZERKA	الزرقاء	R	No. 37	٣٧	<p>رسالة</p> <p>يجب ان يعطى هذا لتسجيله ويجب ان يكتب العنوان</p> <p>الكتاب لأمور البريد يؤخذ وصل به في هذه الجهة</p> 
سجل	ZERKA	الزرقاء					
R	No. 37	٣٧					
<p>Mr. EMILE JAMMAL NATIONAL SCHOOLS 4000 SO FIGUEROA ST. LOS ANGELES 37 U. S. A.</p>							

Afbeelding 3



Afbeelding 4

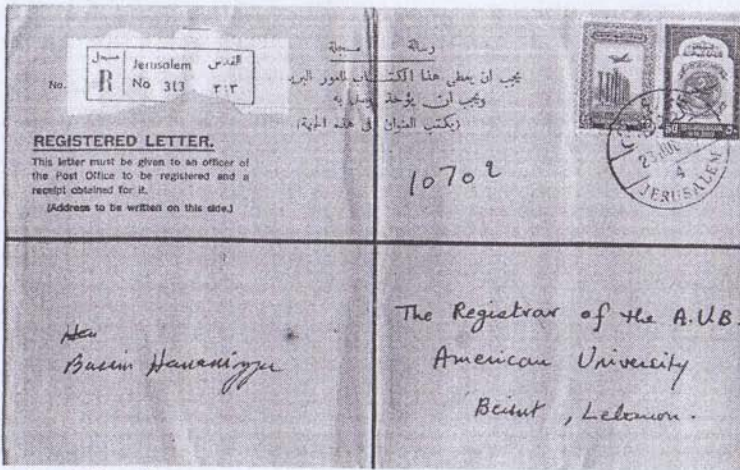
Middel 2:

- qua tekst en lettertype is deze envelop te vergelijken met type Klein 2;
- lengte langste Arabische regel is 7.7 cm;
- lengte langste Engelse regel is 5.8 cm;
- klep aan de achterzijde heeft ronde hoeken;
- punt in plaats van komma achter het woord "it" in de vierde Engelse regel (zie afb. 5).

Naast deze vijf enveloppen die bedoeld waren om gebruikt te worden door het publiek, kennen wij een tweetal grote enveloppen die alleen bestemd waren voor dienstgebruik door de verschillende ministeries en overheidsorganen. De tekst van beide is nagenoeg dezelfde maar de blauwe kruisen op voor- en achterkant zijn veel dikker (1.3 cm). De kleppen van beide enveloppen zijn rechthoekig en bevinden zich aan de linkervoor kant en zijn voorzien van drie kleine gaatjes voor eventueel gebruik van een sluiters.

In afbeelding 6 zien wij de voorzijde van de kleinste van deze twee groot formaat enveloppen (verkleind weergegeven!). Deze is 28 cm lang en 20.3 cm hoog. De tweede envelop is 38 cm lang en 23 cm hoog en heeft aan beide horizontale zijden een 4 cm brede harmonicavouw (afb. 7).

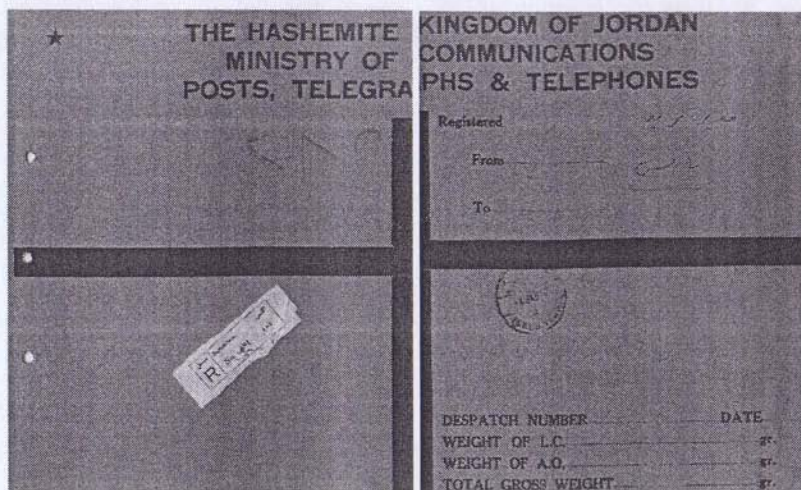
Zoals gezegd, beschreven zijn de aantekenenveloppen die mij bekend zijn. Ze staan in geen enkele catalogus of handboek vermeld. Dit is een eerste systematische poging om ze te classificeren. Mocht een van onze lezers andere typen in zijn/haar bezit hebben, meld dit dan alstublieft rechtstreeks aan mij of aan de redactie van Al-Barid.



Afbeelding 5



Afbeelding 6



Afbeelding 7 (vanwege grote afmeting in twee delen gescanned, redactie)